

Representantforslag nr. 59

(2007-2008)

fra stortingsrepresentantene Jan Tore Sanner, Martin Engeset, Svein Flåtten, Lars Sponheim og Andre N. Skjelstad

Dokument nr. 8:59 (2007-2008)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Jan Tore Sanner, Martin Engeset, Svein Flåtten, Lars Sponheim og Andre N. Skjelstad om å sikre likebehandling av uførepensjon fra private og offentlige tjenstepensjonsordninger

Til Stortinget

BAKGRUNN

De økonomiske konsekvensene for den enkelte ved langvarig sykdom og uførhet kan være svært alvorlige. Uføredekninger i tjenstepensjonsordningene gir et viktig tillegg til folketrygdens ytelser for mange arbeidstakere som blir uføre. Adgangen til å gi ytelser i perioden mens personer er på attføring eller rehabilitering, er imidlertid svært ulik for offentlige og private tjenstepensjonsordninger.

Ansatte som er medlem av en offentlig tjenstepensjonsordning, får et tillegg til folketrygden som sikrer en samlet ytelse på 66 prosent av lønn etter sykelønsperioden på 1 år. Private tjenstepensjonsordninger hadde frem til årsskiftet 1. januar 2008 adgang til å gi tilsvarende ytelser til medlemmer som var på rehabilitering. Adgangen til å betale ut uførepensjon til personer på attføring ble fjernet da lov om foretakspensjon ble innført i 2001.

De endringene som ble innført i lov om foretakspensjon i 2001 og senest fra 1. januar 2008 (jf. Ot.prp. nr. 32 (2006-2007)), har medført at uføredekningene i private tjenstepensjonsordninger er langt dårligere enn tilsvarende i offentlig sektor.

Folketrygdens ytelser under attføring og rehabilitering utgjør 66 prosent av inntekt opp til 6 G. Ansatte i privat sektor må klare seg med dette, uansett hvor god uføredekning arbeidsgivers tjenstepensjonsordning har. Ansatte i offentlig sektor er sikret 66 pro-

sent av inntekten opp til 12 G gjennom de offentlige tjenstepensjonsordningene.

I praksis betyr dette at de økonomiske konsekvensene av langvarig sykdom vil bli svært forskjellige for personer som kan være medlem av en kvalitativt like god tjenstepensjonsordning, avhengig av om de arbeider i offentlig eller privat sektor.

En analyse fra Storebrand viser at rundt 200 000 arbeidstakere i privat sektor vil miste et viktig sosialt sikkerhetsnett som følge av denne lovendringen. Ifølge NAV er gjennomsnittlig periode for utbetaling av rehabiliteringspenger på rundt 600 dager. Det betyr at det for mange vil gå omtrent 2 år fra sykelønsperioden er over og til man kan få ytelser fra forsikringen arbeidsgiveren har tegnet. Dette vil kunne få store økonomiske konsekvenser for dem som rammes.

Forslagsstillerne ser ikke grunnlaget for å ha lovfestet en forskjellsbehandling som hindrer private arbeidsgivere å sikre sine ansatte like godt mot reduksjon i inntekt ved langvarig sykdom som det ansatte i offentlig sektor gjør. Forskjellen i inntektssikring følger av at det offentlige dekker 66 prosent av lønn helt opp til 12 G, mens i den nye loven er grensen satt ved 6 G for tilsvarende dekning. Det betyr at normale inntekter på 7 til 8 G kun vil få mellom 50 og 57 prosent av tidligere lønn dekket.

Forslagsstillerne er kjent med at et utslag av det tidligere regelverket var at arbeidstakere i enkelte tilfeller kunne få en samlet utbetaling på mer enn 66 prosent. Dette som følge av at de midlertidige ytelsene i folketrygden er høyere enn varig uførepensjon, og at de private ordningene utbetalte det samme tillegg til disse ulike ytelsene. I den grad dette gir for svake incentiver til å gå tilbake til arbeid, er det en bedre løsning å sette en øvre grense for samlet utbetaling på for eksempel pensjonsnivået i pensjonsplanen, slik bruttoordningen sikrer i offentlig sektor.

Det er fortsatt viktig å stimulere til arbeid slik at pensjonssystemet er bærekraftig på lang sikt. Forslagsstillerne mener at aktive virkemidler som å benytte attføringsmidler tidligere i sykemeldingsperioden, eller å innføre ny kontroll av sykmeldte etter 6 måneder av egen trygdelege, bør vurderes. Forslagsstillerne vil også gjeninnføre skattefritaket for de ansattes fordel ved arbeidsgivers dekning av utgifter til behandling eller helseforsikringer.

Forslagsstillerne viser til at problemstillingene knyttet til uførepensjon fra private tjenstepensjonsordninger også er omtalt i Regjeringens høringsnotat om å erstatte rehabiliteringspenger, attføringspenger og tidsbegrenset uførestønad med en ny midlertidig folketrygdytelse kalt arbeidsavklaringspenger. Her foreslås at reglene som i dag begrenser muligheten for utbetalinger fra private tjenstepensjonsordninger under attførings- og rehabiliteringsperioden, utvides til også å omfatte personer som er uføre men i dag på tidsbegrenset uførestønad. Samtidig slås det fast at alle ytelser fra arbeidsgiver til ansatte som mottar arbeidsavklaringspenger, skal føre til avkorting i trygden. Slik fjernes muligheten for private arbeidsgivere til å sikre sine ansatte like godt som i offentlig sektor.

Forslagene som er på høring, innebærer en ytterligere reduksjon i det forutsatte og avtalte sikkerhetsnettet ved uførhet for privat ansatte med tjenstepensjon. Dette rammer særlig dem med lønn over 6 G, men også de med lønn under 6 G mister utbetalingene fra tjenstepensjonsordningene. Regjeringen viser imidlertid også til at det i regelverket er ulik behandling av offentlige og private tjenstepensjonsordninger, og signaliserer at konsekvensene av dette skal vurderes i arbeidet med en ny modell for uførepensjon (oppfølging av NOU 2007:4). Det betyr at mange ansatte kan oppleve uforutsette og dramatiske inntektstap før Regjeringen har tatt stilling til helheten i regelendringene på dette området. Forslagsstillerne mener dette vil skape en uholdbar situasjon for de mange privat ansatte som rammes av regelendringene 1. januar 2008 og som vil rammes av forslaget som nå er på høring.

OTP-reformen (Obligatorisk tjenstepensjon) ble gjennomført i 2006, og har gitt et viktig bidrag til å jevne ut forskjellene mellom ulike grupper arbeidstakere når det gjelder rett til alderspensjon utover folketrygden. Det er imidlertid fortsatt store forskjeller mellom grupper arbeidstakere når det gjelder rett til uførepensjon. For private arbeidsgivere er uførepensjon et frivillig element i tjenstepensjonsordningen. Offentlig sektor har uførepensjon som vil gi utbetalinger under både arbeidsavklaring og eventuell varig uførhet. Forslagsstillerne ser ikke grunnlaget for at tilsvarende ordninger skal være forbudt i privat sektor.

Forslagsstillerne er kjent med at regelendringene fra 1. januar 2008 og forslagene som nå er sendt på høring, har skapt betydelig usikkerhet blant bedrifter og ansatte. Det vil ta lang tid før den vurderingen Regjeringen legger opp til i forbindelse med oppfølgingen av Uføreutvalgets innstilling, kan endre situasjonen for dem som er berørt. Etter forslagsstillerne mening haster det med å rette opp i et regelverk som i dag innebærer en urimelig forskjellsbehandling av arbeidstakere i privat og offentlig sektor. Regjeringen bes derfor i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2008 fremme nødvendige endringer i lov om foretakspensjon slik at forskjellsbehandlingen av private og offentlige tjenstepensjoner opphører.

FORSLAG:

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber Regjeringen snarest og senest i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2008 fremme nødvendige endringer i lov om foretakspensjon for å fjerne forskjellsbehandlingen av private og offentlige tjenstepensjoner når det gjelder adgang til uførepensjon under mottak av korttidsytelser fra tjenstepensjonsordningen.

14. februar 2008